

D66

Verkiezingsprogramma

Provinciale Staten

2003– 2007

*'De eigenheid van Brabant weer
terug; dynamisch en kleurrijker'*

Dit programma geeft aan waar D66 voor staat en hoe D66 concreet opkomt voor de burgers van Brabant.

Het begint met de politieke visie van D66 voor Noord-Brabant. Vervolgens beschrijft D66 de betekenis van de provincie in het leven van jongeren, starters, volwassenen en ouderen.

Daarna volgen bijna honderd punten die duidelijk maken waar D66 concreet voor kiest: de eigenheid van Brabant weer terug; dynamisch en kleurrijker.

D66 gaat voor een democratisch provinciebestuur: niet *over* u maar *namens* u beslissen. U moet uw eigen keuzes kunnen maken en uw eigen verantwoordelijkheden kunnen nemen.

D66 gaat voor een omgeving die duurzaam en wenselijk is en bovendien daadkrachtig wordt verdedigd door haar bewoners.

De uitdaging voor Brabant: verdeling van ruimte en behoud en verbetering van de leefbaarheid in Brabant.

Hoe denkt D66 over het huidig provinciaal bestuur?

De kiezers zijn niet erg tevreden over hun bestuur. De bestuursstijl van het provinciaal bestuur in de afgelopen periode heeft niet bijgedragen aan meer enthousiasme bij de inwoners van Brabant. De kritiek van D66 op het Brabantse bestuur is dat zij de provincie vooral technisch bestuurt in een ouderwets aandoende samenwerking met vertegenwoordigers van maatschappelijke groeperingen (maatschappelijk middenveld). Een groot deel van de Brabanders, zeker de nieuwe, herkent zich daar niet in. De Staten (het provinciale parlement) hebben nauwelijks invloed op deze technische wijze van besturen.

De provincie moet zich in haar plannen en aanpak heel nadrukkelijk richten op de Brabander zelf. De Brabander heeft geen idee wat de provincie voor haar doet en wat ze voor hem of haar kan betekenen. De provincie doet erg veel aan voorlichting, maar luistert veel te weinig. De provinciale politiek is volgens D66 toe aan een stevige opfrisbeurt.

De overlegcircuits smoren de belangrijkste problemen in de kiem met oplossingen waar niemand tegen kan zijn. Maar deze oplossingen geven geen energie en leveren geen vernieuwing op. De feitelijke macht in de provincie ligt bij de netwerken in de buurt van het provinciehuis. Uiteindelijk kunnen democratisch gekozen statenleden daar lastig invloed op uitoefenen.

D66 vindt de nieuwe verhoudingen in het provinciaal bestuur daarom heel nuttig. Zowel de Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten hebben hierin een eigen rol en

verantwoordelijkheid. Het debat tussen deze twee, zal daardoor veel levendiger worden. Heel belangrijk hierbij is dat ook de cultuur van de ambtelijke en de bestuurlijke organisatie moet veranderen.

Provincies kunnen een stevig middenbestuur zijn. Brabantse bestuurders hebben dat bewezen met het opnieuw leven blazen in het landelijk gebied, en met de behandeling van het streekplan. Maar al te vaak eindigt de provinciale taak met het spelen van oliemannetje: een rapportje hier, een subsidietje daar, en het lijkt voor even weer voor elkaar. D66 vindt dat de provincie verantwoordelijkheid moet krijgen voor de samenhang in het omgevingsbeleid: mobiliteit, regionale economie, inrichting landelijk gebied, waterbeheer en milieu. Op al deze terreinen moet de provincie leiderschap tonen.

Betekenis provincie voor jongeren, starters, volwassenen en ouderen

Brabanders stellen in elke levensfase andere eisen aan hun bestuur. Dat bestuur moet zich kunnen verplaatsen in alle groepen en levensfasen van de Brabanders. In het leven van jongeren, starters, volwassenen en ouderen heeft de provincie, volgens D66, de volgende betekenis:

Jongeren

'De jeugd heeft de toekomst', maar die moet ze wèl kunnen grijpen! De meeste jongeren vinden hun eigen weg bij het beklimmen van de maatschappelijke ladder. Nog teveel jongeren hebben echter problemen op school, op straat en in huiselijke sfeer. Te vaak worden de problemen doorgeschoven van deskundige naar deskundige, terwijl de kansarme jongere geen stap verder komt.

D66 wil een volledig vangnet voor de kansarme jeugd maken. De provincie speelt daarbij een belangrijke rol, omdat organisaties voor zorg en hulpverlening vaak over de gemeentegrenzen heen werken. Daarnaast is de jeugdproblematiek niet uniek voor slechts enkele gemeenten. De provincie kan initiatieven voor volledige vangnetten ondersteunen met geld, kennis uit onderzoek en een sterke lobby richting gemeenten.

Een volledig vangnet krijgt een stevig fundament dankzij brede basisscholen met voorschoolse en naschoolse

opvang. Daarnaast spelen bijvoorbeeld ook sportverenigingen en computerclubs een actieve rol. De jongeren die door de mazen van dit eerste net vallen, krijgen hulp door gecoördineerde opvang en aanpak van jeugdzorg, jeugdhulpverlening en onderwijs. D66 pleit voor de samenstelling van opvangteams voor de kansarme jeugd. In deze teams nemen deel: onderwijzers, gemeenteambtenaren, politie, jeugdhulpverlening, gezinnen en mensen uit de wijk. Uitgangspunt is en blijft: het op alle niveaus stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. D66 vindt dat bij toekomstige ontwikkelingen binnen het onderwijs, sociale aspecten belangrijker zijn dan economische. Voorkom bij fusies van scholen de vorming van megascholen. Er dient meer gebruik te worden gemaakt van de mogelijkheden van ICT. D66 wil hier vernieuwende investeringen vanuit de provincie.

Starters

Startende ondernemers leveren een grote bijdrage aan vernieuwing en dynamiek in Noord-Brabant. Zij moeten veel beter worden ondersteund. De provincie moet ondernemende krachten stimuleren en versterken. Of je nu zelf wilt ondernemen, of dat in een bedrijf wilt doen: D66 wil veel meer samenwerking met het Brabantse bedrijfsleven door het aanbieden van stage- en opleidingsmogelijkheden in het eigen bedrijf. Betaalbare woonmogelijkheden voor starters: van studentenkamer, appartement tot eengezinswoning. Starters en startende ondernemers dienen nu écht aan de bak te komen. Er zal sneller inzicht in de arbeidsmarktontwikkelingen dienen te komen binnen Noord-Brabant door samenwerking met het bedrijfsleven en onderzoeksinstituten, zodat de provincie op tijd kan adviseren en sturen.

Volwassenen

Werken

Deelname aan de samenleving vindt vooral plaats vanuit een werksituatie. Niet iedereen lukt dat even gemakkelijk. Het kost energie om in je vak bij te blijven. D66 wil verder invulling geven aan lerend werken als bijdrage aan de kennisontwikkeling van werkenden. Veel aandacht moet daarbij worden besteed aan nieuwe ongebruikelijke

plannen, zoals een gemeenschappelijke aanpak met startende ondernemers, kennisinstituten en onderwijs. D66 zal Noord-Brabant als economische regio in Europa, dichtbij België en Duitsland, op de kaart zetten. ICT is daarbij een heel belangrijk aspect. Initiatieven zoals de kenniswijk te Eindhoven, een proef met zeer moderne voorzieningen, mogen geen flop worden. D66 vindt dat de provincie in deze voorzieningen fors moet investeren en bij de ontwikkeling ervan het voortouw moet nemen. Noord-Brabant wordt rommeliger, te oordelen naar de slordige omgang met bedrijventerreinen. We willen een halt toeroepen aan de lintbedrijvigheid langs snelwegen en uitvalswegen. D66 vindt dat bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen duurzaamheid het kernuitgangspunt moet zijn. Een krachtige vernieuwing van verouderde bedrijventerreinen is daarbij erg belangrijk.

Wonen

Brabant vraagt om voldoende betaalbare woningen, zowel koop- als huurwoningen. Dit kan onder meer door een gezamenlijke aanpak van samenwerkende dorpen en door een kwaliteitsimpuls in de na-oorlogse wijken van de steden. Het aanpassen van het bestaande woningaanbod aan de eisen van deze tijd, past daarin. Duurzaamheid en leefbaarheid staat daarbij voor D66 voorop.

De samenstelling van de bevolking in Noord-Brabant is aan het veranderen; los van 'import' uit andere provincies wordt Noord-Brabant door een sterkere groei van het aantal allochtonen ten opzichte van de autochtone bevolking steeds kleurrijker. De provincie zal veel nadrukkelijker rekening moeten houden met een toenemende diversiteit in de bevolking en haar behoeften, wensen en problemen.

Verplaatsen

De wegen slibben dicht. De A2 en A27 als noord - zuid verbindingen, de randwegen rond Eindhoven, 's-Hertogenbosch en in mindere mate Tilburg en Breda behoren tot de top van de dagelijkse filemeldingen. Met een Brabantspoor tussen de Brabantse steden willen we er aan bijdragen die wegen te ontlasten. Door slim verkeersmanagement en de inzet van elektronica kunnen bestaande wegen intensiever worden benut. Doorstromingsmaatregelen zullen de snelheid van bussen

en taxi's verder verhogen. D66 vindt dat er 'meters' gemaakt moeten worden met de invulling van alternatieven. De provincie zal daar veel meer het voortouw in kunnen en moeten nemen!

Recreëren

De Brabander wil prettig in de eigen provincie kunnen recreëren. Naast natuurontwikkeling streeft hij ook behoud van de eigenheid van Noord-Brabant. Hij wil kunnen genieten van culturele evenementen en van monumenten. Hij verwacht dat de provincie daarin een stimulerende en ontwikkelende rol speelt. Een stevige ondersteuning van de cultuurontwikkeling in Brabant is op z'n plaats. In lijn daarmee, is D66 nadrukkelijk tegen verkoop van het Brabants Museum.

Ouderen

Vitaal Grijs

Het project 'Vitaal Grijs' slaat aan bij de inwoners van Noord-Brabant. Het gaat daarbij om een andere kijk op het ouder worden, waarbij uitgegaan wordt van wat ouderen nog wèl en niet van wat ze misschien niet meer kunnen. Uitgangspunten zijn: het behoud van zelfstandigheid en het vergroten van de betrokkenheid van ouderen. D66 is van mening dat de status van de vrijwilligers op het gebied van aansprakelijkheidsrecht en sociale zekerheidsrecht moet verbeteren. De provincie moet hierin haar regierol opeisen.

Flexibilisering zorgaanbod

De zorg wordt nog teveel gekenmerkt door een gefixeerd aanbod, lage budgetten, een tekort aan arbeidskrachten, weinig afstemming tussen de aanbieders. Kortom weinig flexibel en niet afgestemd op de vraag. D66 vindt dat aan deze situatie snel een einde moet komen door een veel intensievere aanpak op regionale schaal. Elementen in die aanpak zijn:

- versnelling van aanbod en behandelzeiten
- verkorten van wachtlijsten
- consumentenplatforms
- aanpasbare woningen
- korte aanreistijden van de ambulancezorg
- experimenteren met verschillende vormen van zorgaanbod, wonen en ondersteuning.

ICT-toepassingen maken het mogelijk voor ouderen langer op zich zelf te blijven wonen.

Ouderen en ICT

De provincie moet allerlei initiatieven ondersteunen, om tot een beter en meer integraal zorgaanbod te komen. D66 wil graag experimenteren met verschillende vormen van zorgaanbod wonen en ondersteuning. ICT biedt ouderen toegang tot informatie. Ouderen en ICT is nog steeds een te weinig ontgonnen terrein. D66 ziet hier grote kansen.

Samenvattend

De mensen in Brabant hebben dagelijks te maken met files, gebrek aan betaalbare woningen en met onveilige situaties. Maar ook zaken, zoals de wachtlijsten, niet weten waar je terecht kunt met je vragen, illegale bouw en het zich niet houden aan de regels. De provincie laat het afweten, laat het initiatief bij anderen.

D66 vindt dat het anders kan en moet. De provincie moet het initiatief nemen. De mensen moeten kunnen zien dat er vaart in zit, dat er vooruitgang wordt geboekt. Het moet zichtbaar zijn in de stad, het dorp en buitengebied. Het moet sneller, dynamischer, energieke; er moet enthousiasme komen.

In al die initiatieven moeten we wel onszelf kunnen blijven: de Brabander met z'n eigen cultuur, maar wel met oog en wederzijds respect voor mensen met een andere cultuur. D66 waardeert een kleurrijker cultuur met verdraagzaamheid als uitgangspunt.

Puntenprogramma D66

Bestuur

Provincie als intermediair bestuur

D66 vindt het een groot probleem dat kiezers zich niet meer vertegenwoordigd voelen door de politiek. Dit probleem kan gedeeltelijk worden opgelost. Het juiste overheidsniveau moet dan daadwerkelijke oplossingen bieden voor de vragen en problemen die onze burgers bezighouden. De provincie voorziet in de behoefte aan een bestuur, dat bovenlokale vraagstukken met verve kan oppakken. Een intermediair bestuur met relatief weinig uitvoerende functies maar wel met een profiel als planontwikkelaar, opdrachtgever en toezichthouder.

De provincies moeten de *volledige verantwoordelijkheid* krijgen voor het omgevingsbeleid: mobiliteit, regionale economie, inrichting landelijk gebied, waterbeheer en milieu. Op al die terreinen moet de provincie leiderschap tonen.

Brussel

D66 vindt een gerichte lobby van Noord-Brabant in Brussel noodzakelijk om onze provincie daar op de kaart te krijgen en te houden. De ontvangst van subsidies voor projecten en ontwikkelingen is daarmee ook gebaat.

Voor de provinciale schaalvergroting van Noord-Brabant kan de komende jaren worden volstaan met nog *intensievere samenwerking tussen de provincies*. Prioriteiten liggen bij waterbeheersing, infrastructuur, vervoer en bedrijventerreinen. Daarbij moet ook grensoverschrijdende samenwerking tot de mogelijkheden behoren.

Democratisering Alliantie Zuid-Nederland

De samenwerking met Limburg en Zeeland in de Alliantie Zuid-Nederland verloopt goed. Voor D66 is het niet acceptabel dat de besluitvorming in de Alliantie Zuid-Nederland geheel buiten de politieke organen (dus de Staten van de drie provincies) omgaat. Zelfs in de voorbereidende fase is geen rol voor de Staten weggelegd. Dit moet de komende periode veranderen. De Alliantie Zuid-Nederland moet slagvaardig en democratisch gaan werken.

Brabantstad

De samenwerking in het kader van Brabantsstad tussen de provincie en de vijf grote steden (Breda, Tilburg, Eindhoven, Helmond en 's-Hertogenbosch) moet blijven bestaan. Voorwaarde hiervoor is dat de provincie de regie heeft en het niet ten koste gaat van de rest van Brabant.

Stadsgewest Eindhoven

D66 heeft in het verleden altijd aangestuurd op een stadsprovincie rond Eindhoven. De stadsprovincie gaat niet door. D66 vindt dat nu de provincie het direct gekozen bestuursorgaan moet zijn voor regionaal beleid op gebied van ruimtelijke ordening, verkeer, volkshuisvesting en economie. Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven moet verdergaan als een vrijwillige gemeenschappelijke regeling. Daarin werken gemeenten regionaal samen en worden bovenlokale diensten aangeboden (zoals een milieudienst). De provincie houdt hierop toezicht en controle.

Gemeentelijke herindeling

Een vorm van democratisch bestuur moet zich ontwikkelen, die met kracht de gemeenten overstijgende vraagstukken in stedelijke gebieden kan aanpakken. D66 vindt een verdergaande gemeentelijke herindeling niet meer nodig; dit kan alleen nog op vrijwillige basis plaatsvinden. De provincie zal, indien nodig, de gemeentelijke samenwerking vergroten.

Dualisme

Met ingang van de nieuwe periode zal de provincie een duaal bestuur krijgen. D66 ziet die ontwikkeling met vreugde tegemoet. Provinciale Staten krijgen initiërende en controlerende bevoegdheden. Daarbij wordt vooral haar rol als volksvertegenwoordiger veel groter dan in het verleden. D66 is voorstander van een eigen voorzitter voor de Provinciale Staten.

Dit *provinciale dualisme* zal alleen slagen als naast de structuur ook de cultuur van zowel de bestuurlijke als de ambtelijke organisatie zal veranderen. D66 is van mening dat de Statenfracties moeten kunnen beschikken over een goede fractieondersteuning. Daarbij denken we aan een parttime assistent per statenlid. Verder moeten de Staten kunnen beschikken over eigen budgetten voor communicatie, opleiding en onderzoek.

Debat en communicatie

Het debat tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten zal levendiger worden. D66 wil ook meer betrokkenheid en bemoeienis van kiezers, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij het publieke domein en het functioneren van politieke partijen. Daarom wil D66 dat de statenleden met ingang van de nieuwe periode via een eigen website direct kunnen communiceren met de inwoners van Brabant. De Provincie zal hiervoor de nodige voorzieningen moeten treffen.

Collegevorming

D66 vindt dat de oppositie in de volgende periode een grotere rol moet krijgen, ongeacht de uitkomst van de collegevorming. Dit vereist volgens D66 aanpassingen in het reglement van orde: een kortere tijd voor aanvragen van een interpellatie, een onderling vragenuurtje voor de Provinciale Staten en het eenvoudiger indienen van moties, ook al zijn deze 'vreemd van orde'.

Financiën

De *financiële armslag* van de provincies moet groter, bij voorkeur door verruiming van de mogelijkheden op het heffen van eigen belasting. Op die manier kunnen de inwoners van Brabant zich ook meer betrokken voelen bij het provinciale openbaar bestuur.

Nutsbedrijven en energie

D66 heeft in de achterliggende perioden steeds veel aandacht voor nutsbedrijven gevraagd.

Het dividend van de PNEM en Essent kan tijdelijk lager zijn als dit extra investeringen in ontwikkelingen voor duurzame energie stimuleert.

D66 vindt dat de infrastructuur (wegen, leidingen etc) een nutsvoorziening is. Eigendom en beheer hiervan moeten bij de kiezers blijven.

Nutsbedrijven en drinkwater

D66 is van mening dat drinkwater in zijn geheel (productie + distributie) een nutsvoorziening is en moet blijven.

Organisatie drinkwater

De organisatie rondom de sector drinkwater moet zodanig zijn, dat stappen in Brussel ons niet kwetsbaar maken. We

moeten deze sector zo organiseren dat steeds meer oppervlaktewater voor de bereiding van drinkwater wordt gebruikt. Ook voor dit beleidselement is samenwerking met Limburg en Gelderland nodig.

Fonds 2050

De gewone middelen lopen relatief terug. Daarom zal er druk komen vanuit de bestuurders om voor dagelijkse zaken gelden in te zetten, die eigenlijk bestemd zijn voor belangrijke projecten. D66 vindt dat we dit niet moeten doen. Het Fonds 2050 is voor belangrijke projecten die het bestaande beeld van Brabant daadwerkelijk verbeteren. Bij voorkeur gebruiken we dit belangrijke fonds ook voor vóórfinanciering. Dan kan Fonds 2050 twee maal effect hebben. D66 is voorstander van 'oud voor nieuw'

Ruimtelijke ordening

D66 wil dat Brabant zich daadwerkelijk duurzaam ontwikkelt. Het beleid van de provincie moet daarom gericht zijn op blijven bestaan van de kernkwaliteiten: de natuurgebieden, open landschappen, gebieden met hoge cultuurwaarden en het watersysteem. Deze kwaliteiten moeten waar nodig worden verbeterd.

Streekplan

D66 vindt daadwerkelijke realisatie van de gekozen beleidsrichting van groot belang. Streekplanwijzigingen zijn toelaatbaar indien zij de duurzame ontwikkelingen bevorderen. De Staten zullen uitdrukkelijk bij de afweging betrokken moeten worden.

Lagenbenadering

De kwaliteit van bodem - en watersysteem dient daadwerkelijk en consequent te worden toegepast. Bij een eventuele ingreep in het landschap moet uitdrukkelijk worden uitgegaan van de kwaliteit van het bodem - en watersysteem. De kwaliteit mag niet slechter worden, maar zo mogelijk wel graag beter.

Ruimtelijke visie Brabantsstad

D66 ziet graag een heldere visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de gezamenlijke vijf grote steden in Brabant. Het gebied tussen Breda en Tilburg mag slechts in beperkte mate benut worden voor bedrijventerreinen.

Grote Stedenbeleid

Donatie aan de Brabantse steden is belangrijk om de relatie met de andere grote steden goed te houden. D66 wil voorkomen dat Brabant een provincie van het platteland wordt. De provincie moet er voor zorgen dat de steden zo mogelijk gezamenlijk trekken aan de toekomst van Brabant.

Naoorlogse woon- en werkgebieden

Deze gebieden zijn toe aan een forse kwaliteitsimpuls. Opwaarderen nu vermindert de ruimtedruk elders.

Woningbouw in de dorpen

Lokale senioren en starters moeten nu écht aan de bak komen. Zeker voor de dorpen geldt het uitgangspunt, dat échte meerwaarde bereikt moet worden door de verouderde locaties te vernieuwen: door sloop, herinrichting, functieverandering en iets meer de hoogte in. Indien woningbouw alleen in het buitengebied kan, moet eerst onderzoek plaatsvinden naar de mogelijkheden voor nieuwbouw in de omliggende dorpen. Dat geldt ook wanneer de steden willen uitbreiden in het buitengebied, terwijl omliggende kleinere kernen nog uitstekende inbreidingslocaties hebben.

Inbreiden en uitbreiden

Functiewijziging en optimale benutting van de bestaande en bebouwde ruimte hebben voor D66 altijd voorrang op uitbreiding.

Architectuur en beeldkwaliteitsplannen

Brabant wordt rommeliger en krijgt steeds minder eigenheid. Dit maakt bescherming van die eigenheid noodzakelijk. Bij voorgenomen ingrepen moeten eerst beeldkwaliteitsplannen gemaakt worden. Doel hiervan is aanzienlijke verhoging van de belevingswaarde van het landschap als geheel.

Stiltegebieden

Het ruimtelijk beleid moet veel meer gebieden vrijwaren van ongewenst geluid afkomstig van verkeer en gemotoriseerde sportbeoefening.

Glastuinbouw

Het roer moet om. Glastuinbouw moet geconcentreerd plaatsvinden in enkele omvangrijke gebieden. Gevolg is

geen nieuw verspreid glas en geen uitbreiding van locaties met beperkte omvang. De bestaande grote hinder van nachtverlichting dient fors te worden teruggedrongen.

Bedrijventerreinen en Moerdijkse Hoek

Moerdijkse Hoek moet uitsluitend als een echt vernieuwend en duurzaam terrein ontwikkeld worden. D66 prefereert dit boven versnipperde ontwikkelingen in West-Brabant. De overige nieuwe terreinen in Noord-Brabant moeten allen aan de duurzaamheidstoets voldoen. Intensiever gebruik van bestaande bedrijventerreinen is noodzakelijk.

Grondbeleid door de provincie

D66 vindt grondbeleid een gewenst instrument om doelstellingen uit het streekplan daadwerkelijk te realiseren. Samenwerking met de betrokken gemeenten staat voorop. Onderlinge concurrentie is daarbij uit den boze.

Natuurcompensatie

De huidige beleidslijn voor compensatie van schade aan de natuur moet van toepassing blijven.

Ruimtelijke handhaving en toezicht

D66 pleit voor overdracht van handhavingstaken naar de provincie en vervolgens voor een actieve inzet door de provincie.

Revitalisering van het buitengebied

D66 vindt het van groot belang dat het afnemend agrarisch gebruik van het buitengebied één op één samengaat met gerichte nieuwe kwalitatieve invulling daarvan.

D66 is warm voorstander van sanering van onrendabele agrarische bedrijven en van het slopen van lelijke stallen en glasopbouwen. De aangestelde ontwikkelingsmaatschappijen zullen nu daadwerkelijk succes moeten boeken. D66 is geen voorstander van het financieren van de revitalisering door systematische afwijking van het streekplan bij de toepassing van de ruimte voor ruimte-regeling.

Democratisch proces

Het realiseren van gebiedsplannen wordt ter hand genomen door gebiedscommissies, waarin een breed scala aan organisaties is vertegenwoordigd. D66 vindt dat

dit proces democratisch moet verlopen, met reële inspraak door alle belanghebbenden. Ook moet er een vaststellingsprocedure zijn, waarin de Staten een daadwerkelijke besluitende rol kunnen vervullen.

De betaalbaarheid

De revitalisering vergt zeer omvangrijke bedragen. Het rijk en de provincie moeten versneld gronden aankopen voor natuurontwikkeling.

Nieuwe economische dragers van het platteland

Het proces van hergebruik en nieuwbouw van nieuwe activiteiten geheel overgelaten aan de economische krachten is ongewenst. De provincie moet hierin sturen met als uitgangspunt een kwalitatief goed functionerend maar tevens een goed ogend platteland.

Verkeer

Strategie inzake wegen

D66 wil het niet noodzakelijke autovervoer beperken door het aanbieden van reële alternatieven. Het ruimtebeslag door autowegen wil D66 beperken door in beginsel geen nieuwe bovengrondse ruimte voor de aanleg van wegen te gebruiken. Beperkte aanpassingen van het wegennet (zoals een echt noodzakelijke rondweg) en wegverbredingen zijn wel bespreekbaar. De nieuwe verbindingen moeten zodanig ingepast worden, dat ze zo weinig mogelijk schade opleveren. Het hoeft dus niet per definitie de goedkoopste oplossing te zijn. Intensievere benutting van bestaande wegen kan door verkeersmanagement en de inzet van elektronica.

Brabantspoor

Het personenvervoer over rail kan en moet in Brabant flink worden verbeterd. De opzet van Brabantstadspoor (een snelle verbinding tussen de Brabantse grote steden) is uitstekend en moet daadkrachtig(er) opgepakt worden. Naast het rijk moeten provincie en grote gemeenten dit project financieel dragen. De provincie zal zich inzetten voor meer treingebruik, door bij te dragen in veilige stallingvoorzieningen voor fietsen bij de NS-stations. Ook het opnemen van de stations in een kwalitatief beter en omvangrijker fietspadennet kan hieraan meehelpen. De provincie moet ook bijdragen aan een provinciedekkend carpoolsysteem, zodat meer mensen samen rijden.

Parkeerterreinen bij stations kunnen goed gebruikt worden als carpoolterreinen .

Openbaar Vervoer

Verdere toename van goederenvervoer per spoor in stedelijke gebieden is onaanvaardbaar. D66 wil dat de provincie aandringt op maatregelen door het rijk, zodat realisatie van allerlei spoorzone-projecten mogelijk is. Daarnaast wil zij onderzocht zien of bij de ontwikkeling van stationlocaties de plaats en bouwwijze zodanig kan zijn, dat toch voldaan wordt aan de regeling externe veiligheid. Het beleid moet gericht zijn op het realiseren van ondergrondse tracés en het concentreren van het goederenvervoer op aparte lijnen. D66 geeft bij voorkeur het personenvervoer voorrang op het goederenvervoer. Zij pleit voor vernieuwende en hoogwaardige openbaar vervoer verbindingen op een groot aantal routes in Noord-Brabant. Daaronder vallen die binnen de stedelijke gebieden en op de lijn Tilburg-Waalwijk-Den Bosch. D66 wil voortzetting met alle energie van het programma 'Personenvervoer van morgen'. Doorstromingsmaatregelen moeten de snelheid van bussen en taxi's verder verhogen.

Vervoer over water

De Brabantse waterwegen kunnen en moeten intensiever benut worden voor goederenvervoer. Dit kan door het inzetten van vernieuwende transportmiddelen en verbetering van logistieke systemen.

Verkeersveiligheid

Dit moet voor de provincie een belangrijk item blijven: door goede voorlichtingscampagnes te steunen en door een duurzaam-veilige inrichting van het provinciale wegennet.

Water

Ruimte voor de rivier

Veilige afvoer van grote wisselende hoeveelheden water vraagt om meer ruimte. D66 vindt dat er in de komende periode ruimte moet komen voor rivierverbreding, groene rivieren en mogelijke wateroverloopgebieden. In regionale waterbergingsgebieden wil D66 het waterwonen bevorderen. Immers in het algemeen en ook hier staan wij meervoudig ruimtegebruik voor.

Herstel van beekdalen

Het herstel van de beekdalen vergt veel werk. Daardoor ontstaat niet alleen veel landschaps- en natuurwinst, maar vindt ook lozing van water in de rivieren veel geleidelijker plaats.

Verdrogingbestrijding

Dit moet een belangrijke prioriteit voor Brabant blijven: nog steeds wordt te veel water onttrokken aan gebieden die gevoelig zijn voor verdroging. Het voorkomen van grondwaterproblemen moet een belangrijk item zijn bij de realisatie van nieuwe woon- en werkgebieden.

Milieu en natuur

Milieu

Milieu is onbegrijpelijk geworden voor de kiezers en is op provinciaal niveau ontdaan van politiek. Het huidige beleidsveld Milieu is de speeltuin van technocraten. Zij gebruiken een eigen onduidelijke taal en ze werken met grijze lijsten en andere lijsten van gevaarlijke stoffen. Zo heet bijvoorbeeld een nota over stank een 'geurnota'.

Milieu is vervangen door het woord *duurzaamheid*. En het woord *duurzaam* is vervolgens ontdaan van zijn echte waarde. Energie is van wezenlijk belang in het milieu. Groene stroom wordt kunstmatig even duur gemaakt als gewone stroom, waarmee de vrijstelling van de ecotaks voor consumenten vervalst. Zolang we aandelen in Essent hebben, moeten we onze invloed gebruiken voor de productie van 'eeuwige' energie en energiebesparing. D66 vindt dat het milieu weer op de agenda moet komen.

Herziening milieubeleidsplan

D66 wil een gedeeltelijke herziening van het

milieubeleidsplan. Bij deze herziening pleit D66 voor een inhoud en proces waardoor geïnteresseerden het milieuhygiënisch beleid van de provincie weer zien en begrijpen.

Milieuhandhaving

Een extra slag op het gebied van de milieuhandhaving is nodig in de komende bestuursperiode. Een intensivering moet primair binnen de bestaande formatie worden gevonden.

EHS in Brabant

De voortgang in de totstandkoming van de Ecologische Hoofdstructuur in Noord-Brabant stagneert. Handhaving van het programma natuuraankopen is voor D66 essentieel. Als vanuit ecologisch perspectief bewust is besloten over te gaan tot werving van gronden, mag agrarisch natuurbeheer geen vervangende strategie zijn.

Natuur- en landschapsoffensief

D66 steunt het Natuur- en Landschapsoffensief. Voor realisatie van dit offensief is in de komende bestuursperiode forse extra financiering nodig. D66 vindt dit budget essentieel. Wanneer rijksbetaalbaarstelling achterblijft dringt zij daarbij aan op mogelijk voorfinancieren van het rijksdeel, dat nodig is voor de realisatie van het natuurbeleid.

Flora- en faunabeleid

Brabant verdient een goed soortenbeleid. Dit kan op basis van de nieuwe wet worden gevoerd. Het rijk legt de lasten voor dit beleid te eenzijdig bij de provincies. Dat moet anders. Ondertussen vindt D66 het nodig dat inhoudelijk het soortenbeleid aansluit bij het natuurbeleid in de breedte en speciale aandacht heeft voor typisch Brabantse plant- en diersoorten.

Agrarisch Natuurbeheer

Agrarisch natuurbeheer is in de ogen van D66 een nuttige vorm van natuurbeheer. Maar alleen voor die situaties waar zonder landbouwactiviteit de natuurwaarde van percelen lager zou uitkomen dan met specifieke vormen van landbouw. Een goed systeem van vastleggen van natuurdoelen, monitoring en certificering is noodzakelijk.

Biologische landbouw

Ondanks veel beleidsaandacht gaat de omvorming van de huidige landbouw naar vormen van biologische landbouw nog steeds niet snel. Producenten blijven aarzelen, maar lijken bereid als er duidelijke signalen van consumentenzijde komen. Die blijven uit. De provincie zal de komende vier jaar veel tijd moeten steken in het doorbreken van deze patstelling. De ambitie moet zijn om Brabant in de top drie van biologische landbouwprovincies te krijgen.

Ontgrondingen

Brabant moet niet meer ontgronden dan strikt noodzakelijk is. Dit moet gebeuren op het moment dat alle betrokkenen (rijk, andere provincies) zelf volledig hun verantwoordelijkheid nemen. D66 ondersteunt het onderzoek naar gebruik van zeezand om in een deel van de toekomstige ontgrondingsbehoefte te kunnen voorzien. D66 is tegen zand- en grindwinning in de Brabantse Bodem.

Duurzame energie

D66 wil een sterkere provinciale rol in het energie- en klimaatbeleid. Zij wil dat het Fonds Duurzame Energie daarvoor beter wordt gevoed. D66 verwacht ook een navenant grotere bijdrage van Essent. Zij wil bekijken of de energiebesparingsdoelstelling voor Brabant (nu 2% per jaar) niet ambitieuzer kan. In elk geval moet de provincie trendbreukprojecten en innovaties daarin stimuleren.

Sociaal Economisch Beleid

Strategische Agenda Milieu – Economie

De afgelopen bestuursperiode lijkt er na een verfrissende start toch weinig voortgang geboekt rond de Strategische Agenda. Een nieuwe impuls is nodig. D66 pleit ervoor om snel te starten met de uitwerking van de portfolioanalyse voor de Noord-Brabantse economie. De resultaten moeten de basis zijn van prioriteitstellingen en uitvoering in het sociaal- economisch en milieubeleid van de provincie.

Reikwijdte en stijl provinciaal sociaal economisch beleid

De afgelopen bestuursperiode is een volwaardig sociaal-economisch beleid opgezet. Doel van dat beleid is het zorgen voor goede condities voor bedrijven en steden om Brabant economisch en sociaal vitaal te krijgen en te

houden. D66 ziet het liefst rechtstreekse lijnen tussen bedrijven en steden enerzijds, en het provinciaal bestuur anderzijds. D66 is niet gecharmeerd van het netwerk van relatief kleine organisaties die van dit veld toch vooral een vergadercircuit hebben gemaakt. De inschakeling van een dergelijke organisatie ten behoeve van provinciaal beleid zal op basis van prestatieafspraken moeten gebeuren. D66 geeft aan vijf thema 's voorrang. Die komen onderstaand aan de orde.

Bestaande bedrijventerreinen

D66 ziet dat met herstructurering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen grote milieu-, ruimte en beeldvormingwinst te behalen valt. De meeste terreinen in Brabant zijn extensief gebruikt, en hebben geen positief extern profiel. In aanvulling op lokale initiatieven van bedrijven en overheden vindt D66 dat de provincie de komende jaren veel aandacht moet geven aan ondersteuning van planvorming. D66 juicht de totstandkoming van een Herstructureringsfonds toe.

Nieuwe bedrijventerreinen

D66 onderschrijft het Strategisch kader, onderdeel van het streekplan. De provincie zal op grond van dit kader de inbreidingsdoelstelling (nieuw voor oud) moeten bewaken. Ook moet ze heel kritisch kijken naar nieuwe aanvragen voor bedrijventerreinen, zonder deze natuurlijk op voorhand af te wijzen. Versnippering door acceptatie van een veelheid kleinere bedrijfslocaties moet voorkomen worden. Ook wil D66 geen bedrijventerreinen meer op zichtlocaties langs de hoofdwegen.

Arbeidsmarktsituatie Noord-Brabant

De huidige kwalitatieve en kwantitatieve tekorten vragen om een strategische actie waarin overheid, onderwijs en bedrijfsleven tot een effectieve aanpak komen. D66 wil een taskforce voor dit thema met ruimte voor een vernieuwende en onorthodoxe aanpak.

Innovatie en duurzame ontwikkeling

D66 is van mening dat in het Noord-Brabants bedrijfsleven een zwaarder accent moet komen liggen op innovatie en het creëren van een innovatief klimaat. De provincie is hier faciliterend. Concreter verwacht D66 een steviger samenspel tussen Brabantse universiteiten en bedrijven.

Dit zal dan tot een samenwerking leiden waardoor duurzame economische ontwikkeling mogelijk wordt.

Recreatie en toerisme

D66 onderschrijft het afsprakenplan met de toeristisch-recreatieve sector, zoals vastgelegd in het streekplan. Deze sector krijgt uitbreidingsruimte binnen de streekplankaders. Het provinciaal Bestuur faciliteert een beleid gericht op kwaliteitsverbetering van het toeristisch-recreatief product en op versteviging van de cohesie van de sector. Dit wordt essentieel.

Europese programma's

Het provinciaal bestuur is zeer actief in het binnenhalen en verdelen van gelden vanuit Europese fondsen. Deze gelden zijn zowel voor plattelandsontwikkeling als voor economische structuur. Voor Brabant gaat het in deze fondsen om een veelvoud aan financiële middelen ten opzichte van de eigen provinciale budgetten. Verbetering van de democratische legitimiteit in Brabant bij de aanwending van gelden uit Europese fondsen moet hoog op de agenda komen.

Volksgezondheid, ouderen en jongeren

Ontgroening en vergrijzing

Demografische onderzoeken tonen aan dat de potentiële beroepsbevolking in de komende 20 jaar met 10% zal afnemen. De vijf grote Brabantse steden zullen verjongen, het aandeel allochtonen in de komende jaren zal flink toenemen. Deze gegevens moeten uitgangspunten zijn voor het provinciaal beleid.

De komende jaren dienen er veel nieuwe *woonzorgcomplexen* gebouwd te worden. Daarnaast zullen ook bestaande woningen geschikt gemaakt moeten worden voor ouderen. Aanvullend op de verantwoordelijkheid van het Rijk, zal ook de provincie samen met zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten alles (al het mogelijke moeten doen) om haar signalerende, stimulerende en coördinerende rol op dit terrein te kunnen waar maken.

Er moet zorgvuldig worden omgegaan met *vrijwilligers en mantelzorgers* (informele zorg). Op dit moment is er al sprake van een scheefgroei in vraag en aanbod. Die

scheefgroei zal de komende jaren alleen nog maar toenemen. Er zal veel creativiteit nodig zijn bij het zoeken naar nieuwe vormen van informele zorg en naar goede ondersteuningsstructuren. D66 is van mening dat de status van de vrijwilligers op het gebied van aansprakelijkheidsrecht en sociale zekerheidsrecht moet verbeteren. De provincie moet hierin haar regierol opeisen.

Wachtlijsten, meersporenbeleid

Extra inspanningen zijn noodzakelijk voor het verkleinen van de wachtlijsten. De provincie dient het voortouw te nemen bij een veel intensievere aanpak op regionale schaal door alle belangrijke partijen: zorgaanbieders, zorgkantoren, gemeenten, woningcorporaties etc. Een goed onderbouwde meerjarenvisie is hier nodig.

Er moet een meersporenbeleid worden gevolgd:

- uitbreiding van zwaardere verpleeghuiscapaciteit
- versnelling en verbreding van initiatieven op het gebied van wonen, welzijn en zorg
- versnelling en verbreding van initiatieven op het gebied van arbeidsmarktbeleid.

Vitaal Grijs

Het project 'Vitaal Grijs' slaat aan bij de inwoners van Noord-Brabant. Het gaat uit van een andere kijk op het ouder worden: niet wat ze misschien niet meer, maar wat ouderen nog wèl kunnen. Belangrijk daarbij is het behoud van zelfstandigheid en het vergroten van de betrokkenheid van ouderen.

Centrale thema's zijn gemeentelijk ouderenbeleid, veiligheid in en om het huis, ouderen en arbeid, informatie en communicatie & ICT.

D66 is grote voorstander van voortzetting van het project 'Vitaal Grijs', in welke vorm dan ook. Alle gemeenten dienen 'ouderenproof' te worden.

Combifonds

Onlangs is het Combifonds/Vitaliteitsfonds door de provincie ingesteld. Het is een instrument om de leefbaarheid in de dorpen en de stadswijken te verbeteren en de ontwikkeling te stimuleren die ouderen en gehandicapten niet buiten, maar midden in de maatschappij laat wonen. D66 vindt dit in alle opzichten een heel goed instrument en vindt dat het fonds jaarlijks gevoed moet worden met een wezenlijk bedrag.

Eerstelijns zorg

De enkele jaren geleden ingestelde huisartsenposten kunnen een bijdrage leveren aan het oplossen van het probleem van het huisartsentekort. Waar een eerste onderzoek aangeeft dat uitbreiding noodzakelijk is, moet de provincie stimuleren dat het aantal posten in Noord-Brabant wordt vergroot. Nu al is duidelijk dat in veel gevallen de kwaliteit van de intake en dienstverlening – zeker in de daluren - verbetering behoeft.

Brabant Medical School

Met het oprichten van de Brabant Medical School wil de provincie, samen met een groot aantal partners in Brabant, een bijdrage leveren aan de noodzakelijke vernieuwing van de gezondheidszorg en het oplossen van het huisartsentekort. Het bedrijfsplan zal moeten uitwijzen of er voldoende draagvlak voor de opleiding bestaat. D66 ondersteunt dit initiatief van harte.

Jeugdzorg, algemeen

De invoering van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg is uitgesteld tot 01-01-2004. Dat geeft wat meer ruimte om de zaken op het gebied van de jeugdzorg in Noord-Brabant zodanig te regelen dat de provincie de verplichtingen die de wet oplegt, ook daadwerkelijk kan nakomen. Deze wet voorziet onder meer in het recht op jeugdzorg en de mogelijkheid om Bureaus Jeugdzorg in te stellen. Een groot probleem blijft de financiën. Onderzoek heeft aangetoond dat in Noord-Brabant een structureel tekort is van 21 miljoen euro (20% van het budget!). Een niet aflatende druk op het Rijk is nodig om voldoende middelen te krijgen.

Jeugdzorg, plaatsing in gezinnen

Er zal de komende tijd een verschuiving plaatsvinden van hulpverlening die in instellingen geboden wordt (residentiële zorg) naar plaatsing in gezinnen. Een actief beleid ten behoeve van de pleegzorg is noodzakelijk. D66 vindt dat het echter nooit zo kan zijn dat de residentiële zorg te snel en met te grote aantallen wordt afgebouwd. Preventief beleid kan veel ellende in een later stadium voorkomen.

Jeugdzorg, opvoedingsondersteuning

D66 vindt dat er veel aandacht moet komen voor opvoedingsondersteuning, ingebed in de sociale

infrastructuur voor de opvoeding: peuterspeelzalen, kinderdagverblijf, toneelvereniging, sportclub etc. Daartoe moet er een goede afstemming zijn tussen jeugdzorg en het gemeentelijk jeugdbeleid. De provincie dient haar regierol op dit punt op te eisen.

Jeugdzorg, accommodaties

De accommodaties voor de jeugdzorg die er in Noord-Brabant zijn, kampen met achterstallig onderhoud en zijn verouderd. D66 vindt dat ook in de komende periode daar veel aandacht voor moet zijn. Het gevaar is levensgroot dat bij alle (financiële) problemen die er in de jeugdzorg zijn, het accommodatiebeleid geen prioriteit heeft. D66 vindt dat onjuist.

Jeugdzorg, ICT

Er is in de jeugdzorg een grote achterstand op het gebied van ICT. Die achterstand geldt zowel voor de bedrijfsvoering als voor de informatie aan en deelname van jeugd. Men werkt in de jeugdzorg met door banken afgeschreven computers! D66 wil dat daar in de komende periode, hoe dan ook, geïnvesteerd moet worden.

Cultuur en onderwijs

Cultuur is de belangrijkste uiting van onze beschaving. D66 heeft altijd gepleit voor meer middelen. De afgelopen jaren zijn de middelen voor cultuur duidelijk toegenomen. Ook zijn er uiteindelijk middelen gekomen voor het behoud van monumenten.

Over de verbouwing van het Noordbrabants Museum (NMB) is overeenstemming. Het NBM heeft extra middelen gekregen. Deze extra middelen zullen structureel moeten gemaakt. GS overweegt om het gebouw van het NBM te verkopen aan de Rijks Gebouwen Dienst (RGD). Dit is een schandelijke handelswijze, ingegeven door de problemen bij de verbouwing van het Provinciehuis. Verkoop verslechtert de positie van het NBM. D66 is nadrukkelijk tegen verkoop van het Noordbrabants Museum.

Bibliotheken

D66 steunt het herstructureringsproces in Brabant ten volle en is er alert op, dat de provincie haar regierol bij de vorming van basisbibliotheken met kracht en enthousiasme vervult. De omvorming tot basisbibliotheken

moet er toe leiden dat er instellingen ontstaan die alle mogelijke culturele activiteiten kunnen ontplooiën. Daarvoor is nodig dat de basisbibliotheken ondernemerschap kunnen ontplooiën. Er zal voldoende (rijks)budget voor moeten komen. De provincie vervult hierin een cruciale rol.

Sport

Indien de provincie belangrijke sportevenementen naar Brabant wil lokken, zijn passende voorzieningen nodig. Een internationaal zwembad in Brabant is dringend gewenst. Als Eindhoven met voorstellen komt, zal Brabant hieraan een bijdrage moeten leveren.

Mediabeleid

Een gevarieerd, betrouwbaar en toegankelijk aanbod van informatie is een publiek belang. Het overgrote deel van informatievoorziening wordt verzorgd door de markt waarin dagbladen, radio en televisie, internet en kabel commercieel worden geëxploiteerd. Het gevaar is dus groot dat er machtsconcentraties ontstaan. De provincie moet met al haar ten dienste staande middelen tegengaan dat dit gebeurt. D66 is voorstander van een Internetstation Omroep Brabant. Het is van wezenlijk belang dat alle inwoners van Noord-Brabant, ook die in het buitengebied, over dezelfde faciliteiten kunnen beschikken. De provincie zal grote druk moeten uitoefenen op kabelexploitant Essent om dit mogelijk te maken.

Integrale aanpak jeugdvragestukken

Er lijkt een duidelijke onderscheid tussen het veld van het onderwijs en van de jeugd zorg. D66 is voorstander van een integrale aanpak op dit terrein en vindt dat de provincie middelen vrij moet maken om samenwerkingsinitiatieven te stimuleren en om te zetten in concrete plannen.

Opvang- en ondersteuningsplannen

D66 vindt dat onderwijsgevers en Jeugdzorg gezamenlijk plannen moeten ontwikkelen die leiden tot een gemeenschappelijke aanpak van jeugdvragestukken zoals onder meer schooluitval. De provincie zal hieraan financiële ondersteuning dienen te verlenen.

Brabant, de beste ICT-provincie

D66 heeft aan het begin van de vorige periode 'Brabant de beste ICT-provincie' op de kaart gezet. Het gaat om ICT voor de Brabantse samenleving. D66 vindt dat voortvarend doorgedaan moet worden met dit initiatief dat een grote bijdrage levert aan de ontwikkeling van de samenleving en mogelijkheden biedt om hieraan blijvend deel te nemen. Essentieel in deze vernieuwing is de verdere ontwikkeling van breedband. Industrierreinen moeten een breedbandontsluiting krijgen. D66 vindt dat alle mensen in Brabant toegang tot een betaalbare snelle internetverbinding moeten krijgen. Ook het bedrijfsleven zal hierin fors dienen te investeren.

D66 vindt dat met betrekking tot ICT op twee terreinen fors geïnvesteerd zou moeten worden: de zorg en cultuur. D66 rekent er op dat de provincie daar gelden voor vrij zal maken.

Verdere ICT investering in de zorg zal de kwaliteit van deze dienstverlening en de communicatie binnen dit veld, sterk verbeteren. D66 is voorstander van het nemen en ondersteunen van initiatieven op dit terrein.

ICT en cultuur heeft nog geen stevige verankering. D66 vindt gewoon dat alle Brabantse musea on-line bereikbaar moeten zijn.